

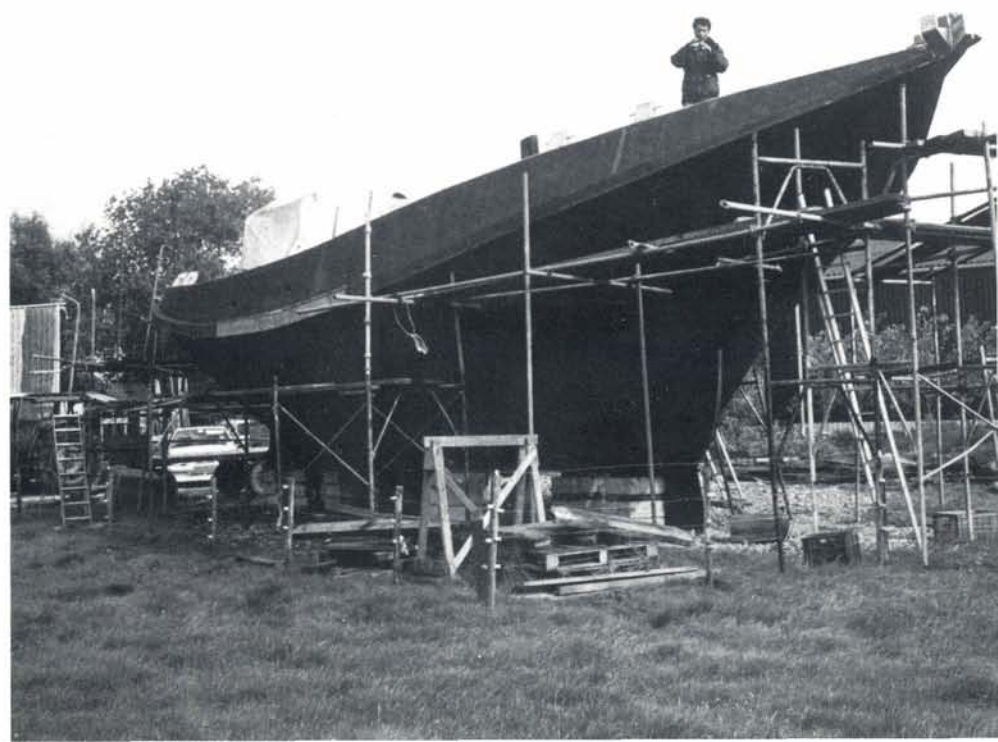
De grootste hoogaars aller tijden

Als eigenaar van één van de drie oude, vooroorlogse stalen hoogaarsen kom je als vanzelf in contact met de bezitters van de twee andere. Eén van die twee is Herman Speyer uit Veere.

Vele jaren geleden, toen ik Herman en Maaïke nog maar kort kende, kwam ik midden in de winter in Veere. Het vroom nog niet maar het was wél flink koud. En - Oh, grote verbazing - Wat zag ik daar op de kade van dat fraaie, in de winter wel erg rustige, stadje? Herman was met een dikke jas aan, staande tussen een hoop houtkrullen, een mast aan het schaven. Die mast van zestien meter staat nu nog op de Maaïke II.

De grootste hoogaars in aanbouw.

Dat schip, zo rond de eeuwwisseling gebouwd, heeft een rijke historie. Als mosselvisser heeft zij, met als schipper legendarische Jan de Rooy, onder de registratie Y E 38 gevaren (Yerseke). Dan geruime tijd eigendom van een Middelburgse familie. In beslag genomen wegens smokkel. Verkocht naar Lillo - ten noorden van Antwerpen. In Boom bij Stokker verbouwd tot jacht. Gekocht door een Engelse marine-officier. En dan een imponerende reeks van respectievelijk twaalf verschillende Engelse eigenaars, waaronder de auteur en B.B.C.-medewerker John Seymour, die een heerlijk boek schreef over zijn tocht dwars door Engeland met deze Zeeuwse hoogaars, die toen de naam JENNY III droeg. De titel van dat boek is „Sailing through England”. Maar na die hele reeks Engelse eigenaars lag de Y E 38 tenslotte in hopeloos verwaarloosde toestand op de rivier Blackwater en daar kocht Herman het schip en bracht het na vele, vele buitenlandse jaren weer naar haar thuis in Zeeland.

Verras uit het Zeeuws-Vlaamse Paal restaureerde en verbouwde haar. Het was trouwens niet Hermans' eerste platbodem. Hij had al eerder in 1976 door Verras een Lemmerhengst laten bouwen. En die eerste Maaïke vaart nu onder de naam „TUNNA”.

Het interieur van de Maaïke II bouwde Herman zèlf van teak sloophout uit Hendrik Ido Ambacht. Helemaal in een van hem te verwachten stijl: zwaar - stevig - solide en gezellig.

Maar de kastjes die er toen ingetimmerd werden, vormden later de aanleiding tot wat genoemd kan worden „de grootste hoogaars aller tijden”. En die is nu in aanbouw.

Tot nog toe was de grootste hoogaars de legendarische „Thistle III” uit 1897. Die was acht en veertig centimeter korter dan de hoogaars die Herman nu bouwt. Maar dat imposante schip bestaat helaas niet meer.

Aanleiding tot de bouw

We spraken met Herman over de aan-

Maaïke en Herman.

leiding om deze allergrootste hoogaars te bouwen.

Welnu! Zo'n kleine twee jaar geleden, op een regenachtige zondagmiddag, in het hartje van de winter, liet Maaïke zich ontvallen dat ze in de toekomst als ze wat langere tochten zouden gaan maken en als het kon vast op het schip gingen wonen, toch wel wat meer kast-ruimte nodig had. Herman probeerde haar vergeefs uit te leggen dat haar wensen alleen maar door middel van een zeer ingrijpende verbouwing mogelijk zouden zijn. Na enig heen en weer gepraat liet hij zich ontvallen: „dan kun je net zo goed een nieuw

schip bouwen”. Zij hoefde voor haar antwoord helemaal niet na te denken en ze zei onmiddellijk - wel met enige stemverheffing - „Noù, bouw dan een nieuw schip”.

Grootste afmetingen

En dan..., voor degene, die het koppel goed kent stellig niet vreemd, nu zo'n anderhalf jaar later, stáát daar in Veere het casco van de grootste hoogaars, die er ooit is gebouwd:

18,50 m over de stevens, 6,20 m breed, 1,40 m diepgang en met een 20 meter lange mast. Grootzeil, fok en kluiwer

meten bij elkaar zo'n tweehonderd vierkante meter. Zo gaat het in ieder geval allemaal worden. Het casco staat nu al kant en klaar tussen de koeien in een Walcherens weiland op het terrein van een bevriende boer.

Uitbenen en versieren

Eigenhandig en soms samen met zijn schoonvader wordt het schip gebouwd, met zo af en toe een vakman voor de moeilijke laskarweien. Zo'n schip met een vlak van 18 mm hoogwaardig staalplaat en een waterverplaatsing van om en nabij de veertig ton, da's wel even andere koek dan malse biefstuk. Trouwens van biefstuk weet Herman alles. Dat hebben vele varensgezellen, die in Herman's slagerij een goed stukje vlees gingen kopen, wel ondervonden. Van „uitbenen" (uiteraard in de goeie betekenis van het woord) hoeft niemand hem wat te vertellen.

Zo'n schip heeft, dat kan nou één keer niet anders in de tegenwoordige tijd, buiten de zeilen, ook nog een motorische voortstuwingsbron nodig. En ook dat vraagstuk is weer op een Herman eigen wijze opgelost.

Zijn speurneus voor zulke zaken volgend, heeft hij ergens in den lande een magnifieke, meer dan twintig jaar oude Gardner onder de koolrapen vandaan gehaald. Zo'n bijzonder briljant brok Britse techniek - zo min of meer van de

Tekst: Bernard van Gils

Rolls Royce soort. En dan uit Antwerpen nog eens zo'n zelfde - veertig jaar oude - krachtbron en die meteen met keerkoppeling en al. Je hebt dan tenminste meteen een hoop onderdelen voor het geval er eens wat nodig zou zijn. Bij elkaar, zo ruwweg voor een vijfde van wat een nieuwe kost en dat alles zo maar zonder uitbenen, dan nu wel in de andere betekenis van het woord. Je kunt het „versieren" noemen.

Wanneer je in het werkplaatsje achter huis en slagerij een kijkje neemt, staan daar beide imponerende machines opgesteld. Wil je 'm even horen lopen? Kan! Eén druk op de knop en een kleine auto-accu brengt alle zesennegentig paarden, die zich overigens uiterst beheerst gedragen, tot leven. Maar dan komt Maaïke in het geweer, want de kachelpijp die de uitlaatgassen naar buiten leidt, voert langs háár coniferen en die hebben er wat tegen. Want in tegenstelling tot de rest van het rijtje zien ze er ter plekke van de uitlaat niet zo florissant meer uit.

Iedereen die werkelijk belangstelling heeft is daar aan de Zandijkseweg in Veere bij de brok staalbouw tussen de koeien van harte welkom. Iedere informatie geeft Herman graag, maar

vraag hem niet: wanneer moet ie klaar zijn? Of wat kost nou zo'n schip? want dan is het gesprek meteen afgelopen. Bij de aanblik van dat alles krijg je trouwens wel het gevoel dat de inmiddels gevleugelde woorden van dat lieve zonnige Zeeuwse zuivelmeisje dáár gelogenstraft worden.

Wedstrijdzeilen

Eén van de redenen dat wij met Maaïke en Herman zo goed bevriend zijn, is stellig het feit dat de beide echtgenoten gemeen hebben, dat ze nog ferventer met zo'n schip van toch rond de twintig ton zeilen, dan de schippers zelf.

Je staat wel even te kijken wanneer tijdens de Deltaweek Maaïke met de Maaïke II zo maar met een schielijk bij elkaar gehaalde bemanning gaat wedstrijdzeilen, terwijl Herman geen tijd heeft, omdat het berghout voor de Maaïke III gelast moet worden. En daar blijft het niet bij.

Want ze is ook nog het enig vrouwelijke en het enige bestuurslid dat de zuidelijke schepen vertegenwoordigt in de Stichting Ronde- en Platbodemjachten en bovendien degene die vanuit Veere zowel de zomer- als de winterreünie van de zuidelijke platbodemzeilers al jaar en dag voorbeeldig organiseert.

Zó... ga daar maar even aanstaan!

Lijnenplan zonder spantenraam van de door Verras ontworpen hoogaars. Afmetingen: lengte 18,00 m, lengte waterlijn 13,36 m. De boeg steekt 4,10 m boven het laagste punt van het vlak uit!

